Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER BESLUITVORMING
Aan: MOCW

Middelbaar Beroeps Onderwijs

Van

Datum
31 maart 2026

Referentie
63125657

Bijlagen
3

Intern OCW afgestemd
DGHBWE, MBO

nota

Beleidsreactie inspectierapport diplomafraude via EVC

Aanleiding

De Inspectie heeft u het rapport: *Van EVC naar diploma: een verborgen route achter diplomafraude* aangeboden op 2 maart 2026. Het is gebruikelijk (maar niet verplicht) om binnen vijf weken een beleidsreactie vanuit OCW op te stellen en het rapport met beleidsreactie aan de Kamer te sturen.

In dit geval adviseren wij u echter om de Kamer pas te informeren als ook een tweede rapport van de Inspectie over diplomafraude via stages en examinering is afgerond, naar verwachting medio mei. De Inspectie publiceert dan het eerste rapport alvast op 22 april en daarom is het goed om vooraf kennis te nemen en vóór 15 april te besluiten op ons advies.

In deze nota informeren wij u kort over de inhoud van het eerste rapport dat gaat over diplomafraude via EVC. De aanpak van diplomafraude heeft sinds 2024 onze aandacht en wordt ook interdepartementaal opgepakt in het kader van ondermijning. In de toelichting leest u in het kort wat wij hebben gedaan en wat we in 2026 gaan doen. Uitgebreide toelichting ontvangt u als de beleidsreactie op de twee rapporten aan u ter besluitvorming wordt aangeboden.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd akkoord te gaan met het voorstel om de Kamer pas te informeren als beide rapporten gereed zijn.

Kernpunten

- U kunt de Kamer het beste informeren door beide rapporten te bundelen. Kern van de reactie op beide rapporten zal zijn dat elke vorm van fraude onacceptabel is en dat we de poortwachtende rol van examencommissies willen verstevigen ter voorkoming van beide vormen van fraude.
- Door te wachten op het tweede rapport, voorkomt u dat u in korte tijd twee keer dezelfde brief naar de Kamer stuurt.
- De Inspectie is vrij om het rapport vijf weken na aanbieding te publiceren.
- Een beleidsreactie op het rapport is niet noodzakelijk of verplicht.
- Een snelle reactie op het rapport mist urgentie, omdat we – in afstemming met de Inspectie – al hebben ingezet op een maatregel waarmee we aan de belangrijkste aanbeveling van het rapport tegemoetkomen (zie toelichting).

Toelichting

- De Erkenning van Verworven Competenties (EVC) is bedoeld voor zij-instromers om eerder opgedane leer- en werkervaring te valideren. Op grote schaal zijn echter onterecht 'EVC-certificaten' afgegeven door EVC-aanbieders. Deze EVC-certificaten zijn als bewijsstuk ingezet om een vrijstelling te verkrijgen voor het beroepsgerichte deel van mbo-opleidingen.
- De Inspectie beschrijft in het (eerste) rapport systeemzwaktes bij EVC-trajecten en noemt daarbij:
    - Overheidsbeleid dat te weinig rekening houdt met misbruik van het instrument EVC.
    - Gebrekkig (privaat georganiseerd) toezicht op de kwaliteit van EVC-certificaten.
    - Onvoldoende borging en onderbouwing van vrijstellingsbesluiten van examencommissies en blind vertrouwen bij onderwijsinstellingen in de kwaliteit van EVC-trajecten.
- De Inspectie roept de overheid in haar belangrijkste aanbeveling op regie te nemen om misbruik van vrijstellingsroutes via EVC te voorkomen en het toezicht hierop te verstevigen.
- OCW pakt de regie en heeft mbo-instellingen al in de zomer van 2025 opgeroepen om permanent zeer terughoudend te zijn met het verlenen van vrijstellingen op basis van EVC-certificaten.
- Vanwege het gebrekkige toezicht hebben de ministeries van JenV, OCW, SZW en VWS recent in een gezamenlijke brief op 13 februari jl. alle gebruikers van EVC-certificaten opgeroepen om er geen gebruik van te maken, omdat de kwaliteit ervan niet langer kan worden gewaarborgd (zie bijlage). De Kamer is hierover al geïnformeerd.
- Fraude met diploma's heeft ernstige gevolgen voor het vertrouwen in de civiele waarde van het diploma. Helaas zien we dat criminelen belang hebben bij deze vorm van fraude.
- Sinds 2024 werken bovengenoemde ministeries daarom samen om fraude en ondermijning in de zorg tegen te gaan. In een gecoördineerde aanpak wordt gewerkt langs verschillende actielijnen. De Kamer wordt hierover halfjaarlijks geïnformeerd, VWS neemt hierin het voortouw.
- Vanuit OCW werken we in 2026 – mét onderwijsinstellingen en de Inspectie - aan:
    - Het bieden van ondersteuning aan examencommissies om fraudebestendig besluiten te nemen bij het verlenen van vrijstellingen voor het beroepsgerichte deel van de opleiding;
    - Het aanbieden van fraudebestendige alternatieven om maatwerk aan zij-instromers met relevante leer- en werkervaring mogelijk te maken;
    - Het verkennen of en hoe de regelgeving rondom vrijstellingen voor het beroepsgerichte deel moet worden aangepast om fraude te voorkomen;
    - Het verstevigen van toezicht op vrijstellingen voor beroepsgerichte examens, bijvoorbeeld door het registreren van vrijstellingen en daaropvolgend een risicogericht toezicht.

- Bovengenoemde maatregelen hebben zowel betrekking op het voorkomen van diplomafraude via EVC-certificaten (onderwerp inspectierapport 1), als op het voorkomen van diplomafraude via stages en examinering (onderwerp inspectierapport 2).

Bijlagen:

1. Rapport Inspectie: *Van EVC naar diploma: een verborgen route achter diplomafraude.*
2. Aanbiedingsnota van de Inspectie.
3. Brief aan stakeholders EVC oproep 13 februari 2026.